

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/23/EB**2006 m. balandžio 5 d.****dėl Bendrijos skrydžių vadovo licencijos****(tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

regioninio bendradarbiavimo tarp oro navigacijos paslaugų teikėjų sąlygomis. Todėl ši direktyva yra svarbi bendro Europos dangaus teisės aktų dalis.

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

- (3) Direktyva yra tinkamiausia kompetencijų standartų nustatymo priemonė, leidžianti valstybėms narėms pačioms nuspręsti dėl būdų siekiant tokių standartų.

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

- (4) Ši direktyva turėtų remtis esamais tarptautiniais standartais. Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO) priėmė nuostatas dėl skrydžių vadovų licencijavimo, įskaitant kalbos mokėjimo reikalavimus. Europos saugios oro navigacijos organizacija (Eurokontrolė), įkurta 1960 m. gruodžio 13 d. tarptautine konvencija dėl bendradarbiavimo oro navigacijos saugos srityje, priėmė Eurokontrolės saugos norminius reikalavimus. Pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 4 straipsnį į šią direktyvą perkeliama skrydžių vadovams taikomi reikalavimai, nustatyti Eurokontrolės saugos norminiame reikalavime Nr. 5 (ESARR 5).

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Bendro Europos dangaus teisės aktų įgyvendinimas reikalauja priimti išsamesnius teisės aktus, visų pirma dėl skrydžių vadovų licencijavimo siekiant užtikrinti aukščiausius atsakomybės ir kompetencijos standartus, išplėsti galimybes naudotis skrydžių vadovų paslaugomis ir skatinti abipusį licencijų pripažinimą, kaip numatyta 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje ⁽³⁾ 5 straipsnyje, turint tikslą padidinti bendrą oro eismo saugą ir personalo kompetenciją.

- (5) Konkretūs Bendrijos oro eismo ypatumai reikalauja veiksmingai taikyti skrydžių vadovams, kuriuos įdarbina oro navigacijos paslaugų teikėjai visų pirma bendrojo oro eismo srityje, skirtus Bendrijos kompetencijos standartus. Valstybės narės gali taikyti pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas taip pat skrydžių vadovams mokiniams ir skrydžių vadovams, vykdantiems funkcijas, už kurias atsako oro navigacijos paslaugų teikėjai, kurie visų pirma teikia paslaugas kitokiam orlaivių judėjimui negu bendrasis oro eismas.

- (2) Tokios Bendrijos licencijos įdiegimas yra ypatingo vaidmens, tenkančio skrydžių vadovams saugaus skrydžių valdymo paslaugų teikimo srityje, pripažinimo priemonė. Bendrijos kompetencijos standartų nustatymas taip pat sumažins susiskaidymą šioje srityje užtikrinant veiksmingesnį darbo organizavimą augančio

- (6) Jeigu valstybės narės imasi Bendrijos reikalavimų laikymąsi užtikrinančių veiksmų, institucijos, vykdančios reikalavimų laikymosi priežiūrą ir atitikties patikrinimą, turėtų būti pakankamai nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų ir mokymo paslaugų teikėjų. Institucijos taip pat privalo sugebėti veiksmingai atlikti savo uždavinius. Pagal šią direktyvą paskirta arba įsteigta nacionalinė priežiūros institucija gali būti ta pati įstaiga arba įstaigos, kuri (-ios) paskirta (-os) arba įsteigta (-os) pagal 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 549/2004, nustatančio bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą, ⁽⁴⁾ 4 straipsnį.

⁽¹⁾ OL C 234, 2005 9 22, p. 17.

⁽²⁾ 2005 m. kovo 8 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 320 E, 2005 12 15, p. 50), 2005 m. lapkričio 14 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 316 E, 2005 12 13, p. 1) ir 2006 m. vasario 15 d. Europos parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 10.

⁽⁴⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.

- (7) Oro navigacijos paslaugas gali teikti aukštos kvalifikacijos darbuotojai, kurių kompetenciją galima įrodyti keliais būdais. Skrydžių valdymo srityje tinkamas būdas yra Bendrijos licencijos, prilyginamos diplomui, kuris išduodamas kiekvienam skrydžių vadovui, įvedimas. Licencijoje nurodytoje kvalifikacijoje nurodoma oro eismo paslaugos, kurią pagal savo kvalifikaciją gali teikti skrydžių vadovas, rūšis. Licencijoje esančiuose patvirtinimuose taip pat nurodoma konkreti skrydžių vadovo kompetencija ir priežiūros institucijų suteiktas leidimas teikti paslaugas konkrečiam sektoriui arba sektorių grupei. Todėl institucijos, išduodamos licencijas arba pratęsdamos patvirtinimų galiojimą, privalo turėti galimybę įvertinti skrydžių vadovų kompetenciją. Institucijos taip pat, jeigu kyla abejonų dėl kompetencijos, privalo turėti galimybę sustabdyti licencijos, kvalifikacijų ir patvirtinimų galiojimą. Siekiant skatinti pranešimus apie incidentus („sąžiningumo kultūrą“), šia direktyva neturėtų būti nustatytas automatinis ryšys tarp incidento ir licencijos, kvalifikacijos arba patvirtinimo galiojimo sustabdymo. Licencijos panaikinimas turėtų būti taikomas kaip kraštutinė priemonė išimtiniais atvejais.
- (8) Stiprinant valstybių narių pasitikėjimą viena kitos licencijavimo sistemomis, yra būtinos Bendrijos taisyklės dėl licencijos gavimo ir išlaikymo. Todėl siekiant užtikrinti aukščiausius saugos standartus svarbu suderinti skrydžių vadovams taikomus reikalavimus dėl kvalifikacijų, kompetencijų ir teisės dirbti skrydžių vadovu. Tai turėtų sudaryti sąlygas saugaus, aukštos kokybės skrydžių valdymo paslaugų teikimui ir licencijų pripažinimui visoje Bendrijoje užtikrinant didesnę judėjimo laisvę ir geresnes galimybes naudotis skrydžių vadovų paslaugomis.
- (9) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad šios direktyvos įgyvendinimas nesudarytų sąlygų išvengti galiojančių nacionalinių nuostatų, reglamentuojančių darbdavio ir pareiškėjo skrydžių vadovo licencijai gauti darbo santykiams taikomas teises ir pareigas.
- (10) Kad būtų galima palyginti kvalifikacijas visoje Bendrijoje, jų struktūra turi būti aiški ir bendrai priimtina. Tai padės užtikrinti saugą ne tik vieno oro navigacijos paslaugų teikėjo kontroliuojamoje oro erdvėje, bet ir esant skirtingų paslaugų teikėjų sąveikai.
- (11) Daugelio incidentų ir nelaimingų atsitikimų atveju svarbus vaidmuo tenka ryšiams. Todėl ICAO patvirtino kalbos mokėjimo reikalavimus. Šia direktyva nustatomi šie reikalavimai ir numatoma priemonė įgyvendinti šiuos tarptautiniu lygiu pripažintus standartus. Būtina laikytis kalbos mokėjimo reikalavimuose esančių nediskriminavimo, skaidrumo ir proporcingumo principų skatinant laisvą judėjimą ir tuo pat metu užtikrinant saugą.
- (12) Pradinio mokymo tikslai apibūdinami rekomendacinėje medžiagoje, parengtoje Eurokontrolės narių prašymu, ir jie laikomi tinkamais standartais. Padalinio mokymo srityje pripažintų standartų trūkumą būtina kompensuoti aukštus kompetencijos standartus užtikrinančiomis priemonėmis, įskaitant egzaminuotojų patvirtinimą. Tai svarbu dar ir dėl to, kad padalinio mokymas reikalauja didelių sąnaudų ir yra labai svarbus saugai.
- (13) Medicinos reikalavimai, kuriuos Eurokontrolė parengė valstybių narių prašymu, yra laikomi priimtina šios direktyvos reikalavimų laikymosi priemone.
- (14) Mokymo paslaugų teikimo sertifikavimas turėtų būti laikomas vienu iš svarbių saugos ramsčių, gerinančių mokymo kokybę. Mokymo paslaugoms, kurias reikėtų prilyginti oro navigacijos paslaugoms, taip pat turėtų būti taikomas sertifikavimo procesas. Ši direktyva turėtų sudaryti galimybę sertifikuoti mokymą pagal mokymo rūšį, mokymo paslaugų paketą arba mokymo ir oro navigacijos paslaugų paketą nepamirštant konkrečių mokymo ypatumų.
- (15) Ši direktyva patvirtina ilgametę Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką abipusio diplomų pripažinimo ir darbuotojų judėjimo laisvės srityje. Proporciningumo principas, racionalus kompensacijos priemonių taikymo pagrindimas ir galimybės naudotis atitinkamomis apeliacinėmis procedūromis sudarymas yra pagrindiniai principai, kuriuos būtina aktyviau taikyti oro eismo valdymo sektoriuje. Valstybės narės turėtų turėti teisę atsisakyti pripažinti ne pagal šią direktyvą išduotas licencijas; valstybės narės taip pat turėtų turėti teisę, atlikusios atitinkamą lygiavertiškumo įvertinimą, pripažinti tokią licenciją. Kadangi šia direktyva siekiama sudaryti geresnes sąlygas abipusiam licencijų pripažinimui, ja nereglamentuojamos sąlygos, susijusios su galimybe įsidarbinti.
- (16) Skrydžių vadovo profesija yra įtakojama techninių inovacijų, dėl kurių jiems būtina reguliariai kelti kvalifikaciją. Šioje direktyvoje turėtų būti numatyta galimybė prisitaikyti prie tokios technikos raidos ir mokslo pažangos naudojant komiteto procedūrą.
- (17) Ši direktyva gali turėti įtakos skrydžių vadovų kasdienei darbo praktikai. Socialinius partnerius reikėtų tinkamai informuoti ir su jais konsultuotis apie visas priemones, kurios turi svarbių socialinių pasekmių. Todėl buvo

konsultuojamasi su sektorių dialogo komitetu, įkurtu 1998 m. gegužės 20 d. Komisijos sprendimu 98/500/EB dėl sektorių dialogo komitetų, skatinančių socialinių partnerių dialogą Europos lygiu, įsteigimo ⁽¹⁾, ir su juo reikėtų konsultuotis dėl Komisijos kitų įgyvendinimo priemonių.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

(18) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus, ir imtis visų reikiamų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

1. Šios direktyvos tikslas – išplėsti saugos standartus ir pagerinti Bendrijos skrydžių valdymo sistemos veikimą išduodant Bendrijos skrydžių vadovo licenciją.

2. Ši direktyva taikoma:

— skrydžių vadovams mokiniams ir

— skrydžių vadovams,

už kurių vykdomas funkcijas atsako oro navigacijos paslaugų teikėjai, kurie visų pirma teikia paslaugas bendrojo oro eismo orlaivių judėjimui.

(19) Šios direktyvos įgyvendinimui reikalingos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.

3. Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 549/2004 1 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnį, tais atvejais, kai bendrojo oro eismo srityje teikiamos reguliarių ir suplanuotų skrydžių valdymo paslaugos, už kurias atsako oro navigacijos paslaugų teikėjai, kurie teikia paslaugas visų pirma orlaivių judėjimo, o ne bendrojo oro eismo srityje, valstybės narės užtikrina, kad bendrojo oro eismo srityje teikiamų paslaugų saugos ir kokybės lygis atitiktų bent tą lygį, kuris pasiekiamas taikant šios direktyvos nuostatas.

(20) Manoma, kad dvejų metų trukmės perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpio pakanka Bendrijos licencijavimo sistemai sukurti ir dabartinių licencijų savininkų licencijas įtraukti į tą sistemą remiantis nuostatomis dėl kvalifikacijos išlaikymo ir patvirtinimų galiojimo užtikrinimo sąlygų, nes tose nuostatose nustatyti reikalavimai atitinka galiojančius tarptautinius išpareigojimus. Be to, turėtų būti suteiktas papildomas dvejų metų trukmės perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis kalbos mokėjimo reikalavimų taikymui.

2 straipsnis

(21) Licencijos gavimo bendrosios sąlygos, tiek, kiek jos susijusios su amžiumi, išsilavinimo reikalavimais ir pradiniu mokymu, neturėtų turėti įtakos galiojančių licencijų savininkams.

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

(22) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos ⁽³⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos intereso labui parengti lenteles, kurios ku geriau iliustruotų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio atitikimą, ir viešai jas paskelbti,

1) „skrydžių valdymo paslauga“ – paslauga, teikiama siekiant išvengti susidūrimų tarp orlaivių ir manevravimo lauke tarp orlaivių bei kliūčių ir paspartinti bei išlaikyti tvarkingą oro eismo srautą;

2) „oro navigacijos paslaugų teikėjai“ – viešieji arba privatus subjektai, teikiantys oro navigacijos paslaugas bendrojo oro eismo srityje;

3) „bendrasis oro eismas“ – visas civilinių orlaivių judėjimas, taip pat visas valstybės orlaivių (įskaitant karinius, muitinės ir policijos orlaivius) judėjimas, jei šis judėjimas vyksta laikantis ICAO procedūrų;

⁽¹⁾ OL L 225, 1998 8 12, p. 27. Sprendimas su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- 4) „licencija“ – bet kokio pavadinimo pažymėjimas, išduotas ir patvirtintas pagal šią direktyvą, leidžiantis jo teisėtam savininkui teikti skrydžių valdymo paslaugas pagal jame nustatytą kvalifikaciją ir patvirtinimus;
- 5) „kvalifikacija“ – licencijoje nurodytas arba su ja susijęs ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nustatytos su tokia licencija susijusios konkrečios sąlygos, teisės arba apribojimai; licencijoje nurodoma bent viena iš šių kvalifikacijų:
- a) aerodromo vizualus skrydžių valdymas;
 - b) aerodromo instrumentinis skrydžių valdymas;
 - c) prieigos procedūrinis skrydžių valdymas;
 - d) prieigos stebimasis skrydžių valdymas;
 - e) erdvės procedūrinis skrydžių valdymas;
 - f) erdvės stebimasis skrydžių valdymas;
- 6) „kvalifikacijos patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodytos su atitinkama kvalifikacija susijusios konkrečios sąlygos, teisės arba apribojimai;
- 7) „padalinio kvalifikacijos patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodyta ICAO vietos nuoroda bei sektoriai ir (arba) darbo vietos, kurias licencijos savininkas gali eiti pagal savo kvalifikaciją;
- 8) „kalbos mokėjimo patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodytas licencijos savininko kalbos mokėjimo lygis;
- 9) „instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodyta licencijos savininko kompetencija vykdyti mokymą darbo vietoje;
- 10) „ICAO vietos nuoroda“ – keturių raidžių kodas, sudarytas pagal ICAO vadove DOC 7910 nustatytas taisykles, kuris žymi stacionarios aeronautikos stoties vietą;
- 11) „sektorius“ – skrydžių valdymo rajono ir (arba) skrydžių informacijos regiono/viršutinio regiono dalis;
- 12) „mokymas“ – teorinių kursų, praktinių užsiėmimų, įskaitant treniruoklius, ir mokymo darbo vietoje visuma siekiant įgyti ir išlaikyti kompetenciją teikti saugaus, aukštos kokybės skrydžių valdymo paslaugas; mokymą sudaro:
- a) pradinis mokymas, apimantis pagrindines studijas ir studijas kvalifikacijai įgyti, kurias baigus gaunama mokinio licencija;
 - b) padalinio mokymas, apimantis pereinamojo pobūdžio mokymą prieš mokymą darbo vietoje ir mokymą darbo vietoje, kurį baigus gaunama skrydžių vadovo licencija;
 - c) tęstinis mokymas, užtikrinantis licencijoje nurodytų patvirtinimų galiojimą;
 - d) darbo vietos instruktorių mokymas, kurį baigus gaunamas instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas;
 - e) egzaminuotojų ir (arba) vertintojų mokymas;
- 13) „mokymo paslaugų teikėjas“ – organizacija, turinti nacionalinės priežiūros institucijos sertifikuotą leidimą teikti vienos arba kelių rūšių mokymo paslaugas;
- 14) „padalinio kompetencijos programa“ – patvirtinta programa, kurioje nurodoma, kaip padalinys išlaiko licencijų savininkų kompetenciją;
- 15) „padalinio mokymo planas“ – patvirtintas planas, kuriame išsamiai apibūdinami procesai ir nurodomas laikas, per kurį padalinio mokymo procedūros turi būti taikomos vietos padalinyje prižiūrint darbo vietos instruktoriui.

3 straipsnis

Nacionalinės priežiūros institucijos

1. Valstybės narės paskiria arba įkuria įstaigą arba įstaigas, kurios yra nacionalinė priežiūros institucija, šiai institucijai pagal šią direktyvą priskiriamiems uždaviniams vykdyti.
2. Nacionalinės priežiūros institucijos yra nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų ir mokymo paslaugų teikėjų. Šis savarankiškumas pasiekiamas bent funkciname lygyje tinkamai atskiriant nacionalines priežiūros institucijas ir tokius paslaugų teikėjus. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos vykdytų savo įgaliojimus objektyviai ir skaidriai.
3. Valstybės narės praneša Komisijai savo nacionalinių priežiūros institucijų pavadinimus ir adresus bei bet kokius jų pasikeitimus, ir priemones, kurių imamasi 2 dalies laikymuisi užtikrinti.

4 straipsnis

Licencijavimo principai

1. Nepažeidžiant 1 straipsnio 3 dalies, valstybės narės užtikrina, kad skrydžių valdymo paslaugas, kurioms taikoma 1 straipsnio 2 dalis, teikia tik pagal šią direktyvą licencijuoti skrydžių vadovai.

2. Pareiškėjai licencijai gauti įrodo, kad jie turi skrydžių vadovams arba skrydžių vadovams mokiniams reikalingą kompetenciją. Jų kompetenciją parodantys įrodymai yra susiję su žiniomis, patirtimi, įgūdžiais ir kalbos mokėjimu.

3. Licencija priklauso asmeniui, kuriam ji išduodama ir kuris ją pasirašo.

4. Pagal 14 straipsnio 1 dalį:

a) licencijos, kvalifikacijų arba patvirtinimų galiojimą galima sustabdyti, jeigu kyla abejonių dėl skrydžių vadovo kompetencijos arba nusižengimo atvejais;

b) licencija gali būti panaikinama didelio aplaidumo arba piktnaudžiavimo atvejais.

5. Skrydžių vadovo mokinio licencijos savininkas turi teisę teikti skrydžių valdymo paslaugas prižiūrint darbo vietas instruktoriui.

6. Licencijoje nurodoma I priede nurodyta informacija.

7. Kai licencija išduodama ne anglų kalba, joje pateikiamas I priede nurodytos informacijos vertimas į anglų kalbą.

8. Valstybės narės užtikrina, kad skrydžių vadovai būtų tinkamai apmokyti saugos, saugumo ir krizių valdymo srityse.

5 straipsnis

Licencijos išdavimo sąlygos

1. Skrydžių vadovų mokinių licencijos išduodamos pareiškėjams, kurie:

a) yra ne jaunesni nei 18 metų ir turi bent vidurinio mokslo diplomą arba diplomą, suteikiantį teisę stoti į universitetą, ar jo atitikmenį.

Valstybės narės gali numatyti, kad nacionalinė priežiūros institucija gali įvertinti pareiškėjų, kurie neįvykdo šio išsilavinimo reikalavimo, išsilavinimo standartą. Jeigu šiame vertinime paaiškėja, kad pareiškėjas turi patirties ir išsilavinimą, kuris suteiktų jam (jai) pagrįstą galimybių baigti skrydžių vadovo mokymą, laikoma, kad to pakanka;

b) sėkmingai baigė patvirtintą pradinį mokymą, tam tikrais atvejais svarbų kvalifikacijai ir kvalifikacijos patvirtinimui gauti, kaip išdėstyta II priedo A dalyje;

c) turi galiojantį sveikatos pažymėjimą ir

d) yra pasiekę atitinkamą kalbos mokėjimo lygį pagal III priede išdėstytus reikalavimus.

Licencijoje nurodoma mažiausiai viena kvalifikacija ir vienas kvalifikacijos patvirtinimas, jei taikoma.

2. Skrydžių vadovų licencijos išduodamos pareiškėjams, kurie:

a) yra ne jaunesni kaip 21 metų. Tačiau tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali numatyti mažesnę amžiaus ribą;

b) turi mokinio licenciją ir yra baigę patvirtintą padalinio mokymo planą ir sėkmingai išlaikę atitinkamus egzaminus arba gavę įvertinimus pagal II priedo B dalyje išdėstytus reikalavimus;

c) turi galiojantį sveikatos pažymėjimą ir

d) yra pasiekę atitinkamą kalbos mokėjimo lygį pagal III priede išdėstytus reikalavimus.

Licencija galioja, kai joje nurodoma viena arba daugiau kvalifikacijų ir atitinkama kvalifikacija, padalinys ir kalbos mokėjimo patvirtinimas, kuriems įgyti sėkmingai baigtas mokymas.

3. Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas išduodamas skrydžių vadovų licencijos savininkams, kurie:

a) per pastarąjį ne trumpesnę nei vienerių metų laikotarpį arba ilgesnį laikotarpį, kurį nustatė nacionalinė priežiūros institucija atsižvelgdama į kvalifikacijas ir patvirtinimus, kuriems gauti atliekamas instruktavimas, teikė skrydžių valdymo paslaugas ir

- b) sėkmingai baigė patvirtintą darbo vietos instruktoriaus mokymo kursą, ir per jį įgijo žinių bei pedagoginių įgūdžių, kurie buvo vertinami laikant atitinkamus egzaminus.

7 straipsnis

6 straipsnis

Skrydžių vadovo kvalifikacijos

Siekiant nurodyti paslaugos, kurią gali teikti licencijos savininkas, rūšį, licencijose nurodoma viena arba daugiau šių kvalifikacijų:

- a) aerodromo vizualaus skrydžių valdymo kvalifikacija (ADV), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą aerodrome, kuris nėra patvirtinės prieigos arba išvykimo skrydžių valdymo pagal prietaisus procedūrų;
- b) aerodromo instrumentinio skrydžių valdymo kvalifikacija (ADI), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą aerodrome, kuris yra patvirtinės prieigos arba išvykimo skrydžių valdymo pagal prietaisus procedūras; prie šios kvalifikacijos nurodomas bent vienas iš 7 straipsnio 1 dalyje apibūdintų kvalifikacijos patvirtinimų;
- c) prieigos procedūrinio skrydžių valdymo kvalifikacija (APP), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą atvykstantiems, išvykstantiems arba tranzitu vykstantiems orlaiviams, nenaudojant apžvalgos įrangos;
- d) prieigos stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacija (APS), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą atvykstantiems, išvykstantiems arba tranzitu vykstantiems orlaiviams, naudojant apžvalgos įrangą, prie šios kvalifikacijos nurodomas bent vienas iš 7 straipsnio 2 dalyje apibūdintų kvalifikacijos patvirtinimų;
- e) erdvės procedūrinio skrydžių valdymo kvalifikacija (ACP), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą orlaiviui, nenaudojant apžvalgos įrangos;
- f) erdvės stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacija (ACS), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą orlaiviui, naudojant apžvalgos įrangą; prie šios kvalifikacijos nurodomas bent vienas iš 7 straipsnio 3 dalyje apibūdintų kvalifikacijos patvirtinimų.

Kvalifikacijos patvirtinimai

1. Aerodromo instrumentinio skrydžių valdymo kvalifikacijoje (ADI) nurodomas bent vienas iš šių patvirtinimų:

- a) skrydžių valdymo bokšto patvirtinimas (TWR), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas, kai aerodromo valdymas atliekamas iš vienos darbo vietos;
 - b) antžeminio eismo valdymo patvirtinimas (GMC), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti antžeminio eismo valdymo paslaugas;
 - c) antžeminio eismo apžvalgos patvirtinimas (GMS), išduotas kartu su antžeminio eismo valdymo patvirtinimu arba skrydžių valdymo bokšto patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti antžeminio eismo valdymo paslaugas naudojant aerodromo antžeminio eismo reguliavimo sistemas;
 - d) oro eismo valdymo patvirtinimas (AIR), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas;
 - e) aerodromo radiolokacinio valdymo patvirtinimas (RAD), išduotas kartu su oro eismo valdymo patvirtinimu arba skrydžių valdymo bokšto patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti aerodromo valdymo paslaugas naudojant apžvalgos radiolokacinę įrangą.
2. Prieigos stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacijoje (APS) nurodomas bent vienas iš šių patvirtinimų:

- a) radiolokacinio valdymo patvirtinimas (RAD), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti prieigos skrydžių valdymo paslaugą naudojant pagrindinę ir (arba) antrinę radiolokacinę įrangą;
- b) tikslaus artėjimo radiolokacinio valdymo patvirtinimas (PAR), išduotas kartu su radiolokacinio valdymo patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti tikslaus artėjimo antžeminio skrydžių valdymo paslaugas naudojant tikslaus artėjimo radiolokacinę įrangą, orlaiviui artėjant tūpti ant kilimo ir tūpimo tako;
- c) prieigos apžvalgos radiolokacinio valdymo patvirtinimas (SRA), išduotas kartu su radiolokacinio valdymo patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti netikslijo artėjimo antžeminio skrydžių valdymo paslaugas naudojant apžvalgos įrangą, orlaiviui artėjant tūpti ant kilimo ir tūpimo tako;

d) automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimas (ADS), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti prieigos skrydžių valdymo paslaugą naudojant automatinės priklausomosios apžvalgos įrangą;

e) aerodromo rajono skrydžių valdymo patvirtinimas (TCL), išduotas kartu su radiolokacinio arba automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimais, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas naudojant visų rūšių apžvalgos įrangą orlaiviui, esančiam nustatytoje aerodromo rajono zonoje ir (arba) gretimuose sektoriuose.

3. Erdvės stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacijoje (ACS) nurodomas bent vienas iš šių patvirtinimų:

a) radiolokacinio valdymo patvirtinimas (RAD), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti erdvės skrydžių valdymo paslaugas naudojant apžvalgos radiolokacinę įrangą;

b) automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimas (ADS), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti erdvės skrydžių valdymo paslaugas naudojant automatinės priklausomosios apžvalgos įrangą;

c) aerodromo rajono skrydžių valdymo patvirtinimas (TCL), išduotas kartu su radiolokacinio valdymo arba automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimais, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas naudojant visų rūšių apžvalgos įrangą orlaiviui, esančiam nustatytoje aerodromo rajono zonoje ir (arba) gretimuose sektoriuose;

d) jūrinio skrydžių valdymo patvirtinimas (OCN), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas orlaiviui, esančiam jūrinio skrydžių valdymo erdvėje.

4. Nepažeidžiant 1, 2 ir 3 dalių, valstybės narės gali naudoti nacionalinius patvirtinimus išskirtiniais atvejais, susidaranciais dėl konkrečių oro eismo oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, ypatumų. Tokie patvirtinimai neturi įtakos bendrai skrydžių vadovų judėjimo laisvei.

8 straipsnis

Kalbos mokėjimo patvirtinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad skrydžių vadovai sugebėtų pakankamai gerai kalbėti anglų kalba ir ją suprasti. Jų kalbos mokėjimas įvertinamas pagal III priede nurodytą kalbos mokėjimo vertinimo skalę.

2. Valstybės narės gali taikyti vietos kalbos mokėjimo reikalavimus, jeigu to reikia saugos tikslais.

3. Taikant 1 ir 2 dalis privalomas lygis yra III priede pateiktoje kalbos mokėjimo vertinimo skalėje nurodytas 4 lygis.

4. Nepaisant 3 dalies, valstybės narės gali reikalauti taikant 1 ir (arba) 2 dalis III priede pateiktoje kalbos mokėjimo vertinimo skalėje nurodyto 5 lygio, jeigu dėl atitinkamos kvalifikacijos arba patvirtinimo būtinais saugos tikslais reikalaujama aukštesnio lygio. Toks reikalavimas turi būti objektyviai pagrįstas, nediskriminuojantis, proporcingas ir skaidrus.

5. Kalbos mokėjimas patvirtinamas pažymėjimu, kuris išduodamas po skaidraus ir objektyvaus vertinimo procedūros, patvirtintos nacionalinės priežiūros institucijos.

9 straipsnis

Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimai

Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinime nurodoma, kad licencijos savininkas turi atitinkamą kompetenciją teikti mokymo ir priežiūros paslaugas darbo vietoje tose srityse, kurioms galioja kvalifikacija.

10 straipsnis

Padalinio kvalifikacijos patvirtinimai

Padalinio kvalifikacijos patvirtinime nurodoma, kad licencijos savininkas turi atitinkamą kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas konkrečiam sektoriui, sektorių grupei ar vykdant pareigas, už kurias atsako oro eismo paslaugų padalinys.

Kai laikoma, kad tai yra būtina saugos tikslais, valstybės narės gali numatyti, kad padalinio kvalifikacijos patvirtinimo suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik jaunesni negu tam tikro nustatyto amžiaus licencijos savininkai.

11 straipsnis

Kvalifikacijų išlaikymo ir patvirtinimų galiojimo užtikrinimo sąlygos

1. Padalinio kvalifikacijos patvirtinimai galioja pradinį 12 mėnesių laikotarpį. Šių patvirtinimų galiojimas pratęsiamas dar 12 mėnesių, jei oro navigacijos paslaugų teikėjas patvirtina, kad:

a) per ankstesnius 12 mėnesių pareiškėjas naudojosi licencijos suteiktomis teisėmis minimalų valandų skaičių, nurodytą patvirtintoje padalinio kompetencijos programoje;

b) pareiškėjo kompetencija buvo įvertinta pagal II priedo C dalį; ir

c) pareiškėjas turi galiojantį sveikatos pažymėjimą.

Darbo vietos instruktoriams minimalus darbo valandų skaičius, be instruktavimo, reikalingas padalinio kvalifikacijos patvirtinimo galiojimui išlaikyti, gali būti sumažintas proporcingai stažuotojų instruktavimo darbo vietose laikui, kuriam pratęstas patvirtinimo galiojimas.

2. Kai padalinio kvalifikacijos patvirtinimai nustoja galioti, turi būti sėkmingai įvykdytas padalinio mokymo planas, kad patvirtinimo galiojimas būtų atnaujintas.

3. Kvalifikacijos ar kvalifikacijos patvirtinimo savininkas, kuris ketverius metus iš eilės neteikė skrydžių valdymo paslaugų, susijusių su tokia kvalifikacija ar kvalifikacijos patvirtinimu, gali dalyvauti padalinio mokyme, atitinkančiame tą kvalifikaciją ar kvalifikacijos patvirtinimą tik po tinkamo vertinimo, ar jis (ji) toliau atitinka tos kvalifikacijos ar kvalifikacijos patvirtinimo sąlygas, ir yra įvykdęs su šiuo vertinimu susijusius mokymo reikalavimus.

4. Reguliariai oficialiai vertinamas pareiškėjo kalbos mokėjimas, išskyrus pareiškėjus, kurių kalbos mokėjimo lygis yra 6.

Šis laikotarpis yra ne ilgesnis nei 3 metai pareiškėjams, kurių kalbos mokėjimo lygis yra 4 ir ne ilgesnis nei 6 metai pareiškėjams, kurių kalbos mokėjimo lygis yra 5.

5. Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas galioja 36 mėnesių laikotarpį, kuris gali būti pratęsiamas.

12 straipsnis

Sveikatos pažymėjimai

1. Sveikatos pažymėjimus išduoda nacionalinės priežiūros institucijos kompetentinga medicinos įstaiga arba nacionalinės priežiūros institucijos patvirtinti medicinos ekspertai.

2. Sveikatos pažymėjimai išduodami pagal Čikagos konvencijos dėl tarptautinės civilinės aviacijos I priedo nuostatas ir reikalavimus, kuriuos nustatė Eurokontrolė skrydžių vadovų 3 europinės klasės sveikatos pažymėjimui.

3. Skrydžių vadovų iki 40 metų amžiaus sveikatos pažymėjimas galioja 24 mėnesius nuo medicininės apžiūros datos, o vyresnių – 12 mėnesių. Sveikatos pažymėjimas gali būti bet kuriuo metu panaikintas, jei tai reikalinga dėl jo savininko sveikatos būklės.

4. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos veiksmingos peržiūros ir apeliacijos procedūros tinkamai dalyvaujant nepriklausomiems medicinos konsultantams.

5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos procedūros, taikytinos sveikatos pablogėjimo atvejais, ir sudaro galimybę licencijos savininkams informuoti savo darbdavius apie pastebėtą sveikatos pablogėjimą arba apie psichotropinių medžiagų ar vaistų poveikį, trukdantį jiems saugiai ir tinkamai įgyvendinti licencijos suteikiamas teises.

13 straipsnis

Mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimas

1. Skrydžių vadovų mokymą, įskaitant su juo susijusią vertinimo procedūrą, Bendrijoje galima vykdyti tik turint nacionalinių priežiūros institucijų išduotą pažymėjimą.

2. Sertifikavimo reikalavimai yra susiję su technine ir praktine kompetencija bei tinkamumu organizuoti mokymo kursus, kaip išdėstyta IV priedo 1 punkte.

3. Paraiškos pažymėjimams gauti pateikiamos valstybės narės, kurioje yra pagrindinė pareiškėjo veiklos vieta ir jo registruota buveinė, jei tokia yra, nacionalinei priežiūros institucijai.

Nacionalinės priežiūros institucijos išduoda pažymėjimus, jeigu pareiškėjas mokymo paslaugoms teikti atitinka IV priedo 1 punkte nustatytus reikalavimus.

Pažymėjimai gali būti išduodami kiekvienos rūšies mokymo paslaugai arba kartu su kitomis oro navigacijos paslaugomis, tokiu atveju pažymėjimą išduodant atitinkamos rūšies mokymo ir oro navigacijos paslaugai kaip paslaugų paketui.

4. Pažymėjimuose nurodoma IV priedo 2 punkte nurodyta informacija.

5. Nacionalinės priežiūros institucijos stebi su pažymėjimais susijusių reikalavimų ir sąlygų laikymąsi. Jeigu nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad pažymėjimo savininkas nebeatitinka šių reikalavimų arba sąlygų, ji imasi tinkamų priemonių, kurios gali apimti pažymėjimo panaikinimą.

6. Valstybė narė pripažįsta kitoje valstybėje narėje išduotus pažymėjimus.

14 straipsnis

Atitikties kompetencijos standartams garantija

1. Siekdamas užtikrinti skrydžių vadovams privalomus kompetencijos lygius, kad jų darbas atitiktų aukštus saugos standartus, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos prižiūrėtų ir stebėtų jų mokymą.

Jų uždaviniai yra šie:

- a) licencijų, kvalifikacijų ir patvirtinimų, kuriems gauti buvo baigtas atitinkamas mokymas ir įvertinimas, už kuriuos atsako nacionalinė priežiūros institucija, išdavimas ir panaikinimas;
- b) kvalifikacijų ir patvirtinimų, už kurių suteikiamų teisių naudojimąsi atsako nacionalinė priežiūros institucija, išlaikymas ir galiojimo sustabdymas;
- c) mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimas;
- d) mokymo kursų, padalinio mokymo planų ir padalinio kompetencijos programų tvirtinimas;
- e) kompetencijos egzaminuotojų ar kompetencijos vertintojų tvirtinimas;
- f) mokymo sistemos stebėseną ir auditas;
- g) tinkamų apeliacijos ir informavimo mechanizmų įdiegimas.

2. Nacionalinės priežiūros institucijos teikia tinkamą informaciją ir savitarpio pagalbą kitų valstybių narių nacionalinėms priežiūros institucijoms, kad būtų užtikrintas veiksmingas šios direktyvos taikymas, visų pirma tais atvejais, kurie susiję su laisvu skrydžių vadovų judėjimu Bendrijoje.

3. Nacionalinės priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų tvarkoma duomenų bazė, kurioje saugoma informacija apie visų licencijų savininkų jų atsakomybėje kvalifikaciją ir kvalifikacijos patvirtinimų galiojimo datas. Šiuo tikslu oro navigacijos paslaugų teikėjų veiklos padaliniai registruoja kiekvieno padalinyje dirbančio licencijos savininko faktiškai dirbtas valandas pagal sektorius, sektorių grupes arba darbo vietas, ir pareikalavus teikia šiuos duomenis nacionalinėms priežiūros institucijoms.

4. Nacionalinės priežiūros institucijos tvirtina licencijos savininkus, kurie turi teisę egzaminuoti ar vertinti kompetenciją baigus padalinio ar tęstinį mokymą. Patvirtinimas galioja trejų metų laikotarpį, kuris gali būti pratęsiamas.

5. Nacionalinės priežiūros institucijos reguliariai atlieka visų mokymo paslaugų teikėjų auditą, siekdamas užtikrinti veiksmingą atitiktį šioje direktyvoje nustatytiems standartams.

Nacionalinės priežiūros institucijos, greta reguliaraus audito, taip pat gali atlikti veiksmingo šios direktyvos įgyvendinimo ir atitikties joje nustatytiems standartams patikras vietoje.

6. Nacionalinės priežiūros institucijos gali priimti sprendimą dėl visiško arba dalinio audito funkcijų ir patikrinimų, nurodytų 5 dalyje, perdavimo pripažintoms organizacijoms pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 3 straipsnį.

7. Iki 2011 m. gegužės 17 mėn. ir po to kartą per trejus metus valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

15 straipsnis

Skrydžių vadovo licencijų abipusis pripažinimas

1. Pagal 8 straipsnį kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės nacionalinės priežiūros institucijos pagal šios direktyvos nuostatas išduotą licenciją ir su ja susijusias kvalifikacijas, kvalifikacijos patvirtinimus ir kalbos mokėjimo patvirtinimus bei pridedamą sveikatos pažymėjimą. Tačiau valstybė narė gali nuspręsti pripažinti tik tų licencijos savininkų, kurie yra ne jaunesni kaip 21 metų amžiaus, kaip numatyta 5 straipsnio 2 dalies a punkte, licencijas.

2. Tais atvejais, kai licencijos savininkas naudojasi licencijos suteiktomis teisėmis kitoje valstybėje narėje negu ta, kurioje buvo išduota licencija, licencijos savininkas turi teisę pakeisti savo licenciją tos valstybės narės, kurioje jis (ji) naudoja teisėmis, išduota licencija nebetaikant papildomų sąlygų.

3. Nacionalinės priežiūros institucijos reikalauja, kad pareiškėjas, kuris kreipiasi dėl padalinio kvalifikacijos patvirtinimo, atitiktų konkrečias sąlygas, susijusias su šiuo patvirtinimu, nurodant padalinį, sektorių arba pareigas. Sudarydamas padalinio mokymo planą mokymo paslaugų teikėjas deramai atsižvelgia į pareiškėjo įgytą kompetencijas ir patirtį.

4. Nacionalinės priežiūros institucijos ne vėliau kaip per šešias savaites nuo įrodymų pateikimo nepažeidžiant nuostatos dėl vėlavimo, susijusio su skundu, kuris gali būti paduotas, patvirtina padalinio mokymo planą ir pateikia pagrįstą sprendimą dėl to plano, kuriame nurodomas pareiškėjui siūlomas mokymas. Priimdamos sprendimus, nacionalinės priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų laikomasi nediskriminavimo ir proporcingumo principų.

16 straipsnis

Pritaikymas prie techninės ar mokslo pažangos

Atsižvelgdama į techninę ar mokslo pažangą Komisija 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali priimti 6 straipsnyje nurodytų kvalifikacijų, 7 straipsnyje nurodytų kvalifikacijų patvirtinimų, 12 straipsnio 3 dalyje nurodytų nuostatų dėl sveikatos pažymėjimų ir priedų pakeitimus.

17 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Bendro dangaus komitetas (toliau – Komitetas), įsteigtas pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnį.

2. Jei daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – vienas mėnuo.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

18 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus, ir imasi visų priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės apie šias nuostatas

praneša Komisijai iki 2008 m. gegužės 17 mėn. ir nedelsdamos ją informuoja apie bet kurią paskesnę jas liečiantį pakeitimą.

19 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

5 straipsnio 2 dalies a ir b punktai netaikomi skrydžių vadovo licencijų, išduotų valstybių narių iki 2008 m. gegužės 17 mėn., savininkams.

20 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 2008 m. gegužės 17 mėn., įgyvendina šią direktyvą, išskyrus jos 8 straipsnį, kurio įgyvendinimo terminas yra 2010 m. gegužės 17 mėn. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

21 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

22 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

LICENCIJŲ SPECIFIKACIJOS

Valstybės narės pagal šią direktyvą išduotos licencijos turi atitikti šias specifikacijas:

1. Duomenys

1.1. Licencijoje nurodomi šie duomenys; žvaigždute pažymėti duomenys turi būti išversti į anglų kalbą:

- a) *licenciją išdavusios valstybės ar institucijos pavadinimas (paryškintu šriftu);
- b) *licencijos pavadinimas (ypač paryškintu šriftu);
- c) licencijos serijos numeris arabiškais skaitmenimis, suteiktas licenciją išdavusios institucijos;
- d) licencijos savininko vardas ir pavardė (romėniškomis raidėmis, net jei gimtosios kalbos rašmenys yra kitokie negu romėniški);
- e) gimimo data;
- f) licencijos savininko pilietybė;
- g) licencijos savininko parašas;
- h) *patvirtinimas dėl galiojimo ir licencijos savininko įgaliojimo naudotis licencijos suteikiamomis teisėmis, kuriame nurodoma:
 - i) kvalifikacijos, kvalifikacijos patvirtinimai, kalbos mokėjimo patvirtinimai, instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimai ir vietos patvirtinimai,
 - ii) jų suteikimo pirmą kartą data;
 - iii) jų galiojimo pabaigos datos;
- i) licenciją išdavusio pareigūno parašas ir išdavimo data;
- j) licenciją išdavusios institucijos antspaudas ar spaudas.

1.2. Prie licencijos turi būti pridedamas galiojantis sveikatos pažymėjimas.

2. Medžiaga

Naudojamas aukščiausios kokybės popierius ar kita tinkama medžiaga ant jų aiškiai nurodant 1 punkte išvardytus duomenis.

3. Spalva

- 3.1. Kai visoms su aviacija susijusioms licencijoms, kurias išduoda valstybė narė, yra naudojama tos pačios spalvos medžiaga, ši spalva yra balta.
- 3.2. Kai su aviacija susijusios licencijos, kurias išduoda valstybės narės, pažymėtos skiriamąja spalva, skrydžių vadovo licencija yra geltonos spalvos.

II PRIEDAS

MOKYMO REIKALAVIMAI

A DALIS

skrydžių vadovų pradinio mokymo reikalavimai

Baigę pradinį mokymą skrydžių vadovai mokiniai turi atitikti bent jau pagrindinio mokymo ir mokymo kvalifikacijai įgyti tikslus, kaip nurodyta Eurokontrolės skrydžių vadovo bendrojo pagrindinio pradinio mokymo turinio gairių 2004 12 10 leidime, kad galėtų saugiai, greitai ir veiksmingai teikti skrydžių valdymo paslaugas.

Pradinį mokymą sudaro šie dalykai: aviacijos teisė, oro eismo valdymas, įskaitant civilinio karinio bendradarbiavimo procedūras, meteorologija, navigacija, orlaiviai ir skrydžių principai, įskaitant skrydžių vadovo ir piloto tarpusavio supratimą, žmogiškieji veiksniai, įranga ir sistemos, profesinė aplinka, sauga ir saugos kultūra, saugos valdymo sistemos, neįprastos/avarinės situacijos, pasenusios sistemos, kalbos mokėjimas, įskaitant radiotelefonijos frazeologiją.

Dalykai dėstomi taip, kad pareiškėjai būtų rengiami teikti įvairių rūšių oro eismo paslaugas ir susipažintų su saugos aspektais. Pradinį mokymą sudaro teoriniai ir praktiniai kursai, įskaitant treniruoklius, o jo trukmė nustatoma patvirtintuose pradinio mokymo planuose. Įgytos kompetencijos užtikrina kandidato sugebėjimą veikti sudėtingose ir intensyvaus eismo situacijose bei padėti jam pereiti prie padalinio mokymo. Pradinį mokymą baigusio kandidato kompetencija vertinama laikant tinkamus egzaminus arba naudojant nuolatinio vertinimo sistemą.

B DALIS

skrydžių vadovų padalinio mokymo reikalavimai

Padalinio mokymo planuose išsamiai apibūdinami procesai ir nurodomas laikas, reikalingas padalinio mokymo procedūroms vietoje įgyvendinti prižiūrint darbo vietos instruktoriui. Patvirtintame plane nurodomi visi kompetencijos vertinimo sistemos elementai, įskaitant darbo taisykles, pažangos vertinimą ir egzaminus, taip pat nacionalinės priežiūros institucijos informavimo procedūras. Padalinio mokymas gali apimti tam tikrus pradinio mokymo elementus, kurie yra būdingi nacionalinėms sąlygoms.

Padalinio mokymo trukmė nustatoma padalinio mokymo plane. Reikiamos kompetencijos vertinimą laikant atitinkamus egzaminus arba taikant nuolatinio vertinimo sistemą atlieka patvirtinti kompetencijos egzaminuotojai arba vertintojai, kurie priima nepriklausomą ir objektyvų sprendimą. Šiuo tikslu nacionalinės priežiūros institucijos nustato apeliacinius mechanizmus, užtikrinančius vienodų sąlygų taikymą kandidatams.

C DALIS

skrydžių vadovų tęstinio mokymo reikalavimai

Skrydžių vadovų licencijose nurodytos kvalifikacijos ir vietos patvirtinimų galiojimas išlaikomas dalyvaujant patvirtintame tęstiniame mokyme, kuris apima mokymą, skirtą skrydžių vadovo kompetencijai palaikyti, kvalifikacijos kėlimo kursus, mokymą veikti nepaprastosios padėties atvejais ir prirėkus kalbos mokymą.

Tęstinį mokymą sudaro teoriniai ir praktiniai kursai, įskaitant treniruoklius. Šiuo tikslu mokymo paslaugų teikėjas sudaro padalinio kompetencijos programas, kuriose išsamiai apibūdinami procesai, darbuotojai ir laikas, reikalingi atitinkamam tęstiniam mokymui baigti ir įgytoms kompetencijoms patvirtinti. Šios programos peržiūrimos ir tvirtinamos ne rečiau kaip kas trejus metus. Tęstinio mokymo trukmė nustatoma atsižvelgiant į padalinyje dirbančių skrydžių vadovų praktinius poreikius, ypač į procedūrų ar įrangos pasikeitimą arba numatomą pasikeitimą, ar į bendro saugos valdymo reikalavimus. Visų skrydžių vadovų kompetencija tinkamai vertinama ne rečiau kaip kas trejus metus. Oro navigacijos paslaugų teikėjas užtikrina, kad būtų taikomi mechanizmai, garantuojantys vienodų sąlygų taikymą licencijų savininkams, kai jų patvirtinimų galiojimo laikas negali būti pratęstas.

III PRIEDAS

KALBŲ MOKĖJIMO REIKALAVIMAI

8 straipsnyje nustatyti kalbos mokėjimo reikalavimai taikomi ir frazeologijos, ir įprastos kalbos vartojimui. Siekiant nustatyti, ar pareiškėjas licencijai gauti arba licencijos savininkas atitinka kalbos mokėjimo reikalavimus, atliekamas jo žinių vertinimas, kurio metu pareiškėjas turi įrodyti, kad jo kalbos mokėjimas atitinka bent jau aktyvaus kalbos vartojimo lygį (4 lygį) pagal šiame priede nurodytą kalbos mokėjimo vertinimo skalę.

Kalbą mokantys kandidatai turi sugebėti:

- a) veiksmingai bendrauti ryšio priemonėmis (telefonu/radiotelefonu) ir tiesiogiai su kitu asmeniu;
- b) teisinga ir aiškia kalba bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis;
- c) naudoti tinkamas bendravimo strategijas keistis informacija ir atpažinti bei spręsti nesusipratimus (pvz., tikrinti, tvirtinti arba paaiškinti informaciją) bendrais arba su darbu susijusiais klausimais;
- d) sėkmingai ir sąlyginai lengvai rasti išeitį sudėtingose kalbinėse situacijose, kuriose įvykiai susikomplicuoja arba pakrypsta netikėta linkme, kasdieniniame darbe arba atliekant jiems žinomą bendravimo užduotį ir
- e) kalbėti aviacijos bendruomenei suprantamu dialektu arba akcentu.

Kalbos mokėjimo vertinimo skalė: eksperto, gero kalbos mokėjimo ir aktyvaus kalbos vartojimo lygiai.

Lygis	Tarimas Vartoja Dialektą ir (arba) akcentą, kurie yra suprantami aviacijos visuomenei.	Struktūros Atitinkamos gramatinės struktūros ir sakinių tipai, priklausantys nuo konkrečių užduočių tinkamų kalbos funkcijų	Žodynas	Sklaidumas	Supratimas	Sąveika
Eksperto 6	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija, nors jiems daro įtakos gimtoji kalba ar dialektas, beveik niekada netrukdo supratimui.	Dažniausiai tinkamai vartojamos pagrindinės ir sudėtingos gramatinės struktūros ir sakinių tipai.	Žodynas pakankamai turtingas ir teisingas, kad būtų galima suprantamai bendrauti įvairiomis žinomomis ir nežinomomis temomis. Vartoja frazeologizmus, stilistinius atspalvius ir tinkamą registrą.	Kalba laisvai ir be ypatingų pastangų ilgą laiką. Kalba paįvairinama stilistiškai, pavyzdžiui, pabrėžiant mintį. Spontaniškai vartoja tinkamus jungiamuosius kalbos elementus ir jungtukus.	Dažniausiai suprantama beveik visose situacijose, įskaitant lingvistinių ir kultūrinių subtilybių supratimą.	Lengvai bendrauja beveik visose situacijose. Priima žodines replikas ir nekalbinius signalus, bei tinkamai į juos reaguoja.
Gero kalbos mokėjimo 5	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija, nors jiems daro įtakos gimtoji kalba ar dialektas, retai trukdo supratimui.	Dažniausiai tinkamai vartojamos pagrindinės gramatinės struktūros ir sakinių tipai. Stengiasi vartoti sudėtingas struktūras, tačiau daromos klaidos, kurios kartais iškreipia prasmę.	Žodynas pakankamai turtingas ir teisingas, kad būtų galima suprantamai bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis. Perfrazuoja nuosekliai ir teisingai. Vartoja frazeologizmus.	Ilgą laiką kalba gana laisvai žinomomis temomis, bet kalboje gali trūkti stiliaus įvairovės. Gali vartoti tinkamus jungiamuosius kalbos elementus ir jungtukus.	Teisingai suprantama bendras, konkrečias ir su darbu susijusias temas ir dažniausiai teisingai suprantama, kai susiduria su lingvistiniais ar situacijos sunkumais, arba įvykiams pakrypus netikėta linkme. Suvokia tarnių įvairovę (dialektą ir (arba) akcentą) arba registrus.	Atsako nedelsiant, tinkamai ir informatyviai. Veiksmingai palaiko kalbančiojo ir klausančiojo dialogą.
Aktyvaus kalbos vartojimo 4	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija yra įtakoti gimtosios kalbos ar dialekto, tačiau tai tik kartais trukdo supratimui.	Kūrybingai ir dažnai tinkamai vartoja pagrindines gramatinės struktūras ir sakinių tipus. Neįprastose arba netikėtose situacijose galimos klaidos, tačiau jos retai iškreipia prasmę.	Žodynas dažniausiai pakankamai turtingas ir teisingas, kad būtų galima suprantamai bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis. Dažnai sėkmingai perfrazuoja neįprastose arba nenumatytose situacijose, kai pritrūksta žodžių.	Vartoja ilgesnius junginius deramu tempu. Pereinant nuo išmoktų arba šabloniškų posakių prie spontaniško pokalbio, kartais praranda sklandumą, bet tai netrukdo veiksmingai bendrauti. Galimas ribotas jungiamųjų kalbos elementų ir jungtukų vartojimas. Beprasmiškai žodeliai neblaško dėmesio.	Beveik visada teisingai suprantama bendras, konkrečias ir su darbu susijusias temas, kai vartojamas akcentas arba termė yra pakankamai žinoma tarp tautinei bendruomenei. Susidūrus su lingvistiniais ar kalbos sunkumais arba įvykiams pakrypus netikėta linkme, supratimas gali sulėtėti arba gali prireikti patikslinimo.	Dažnai atsako nedelsiant, tinkamai ir informatyviai. Inicijuojamas ir palaikomas pokalbis net ir tais atvejais, kai įvykiai pakrypsta netikėta linkme. Tinkamai bendrauja patikslinant, patvirtinant ar aiškinant galimą nesupratimą.

IV PRIEDAS

REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU MOKYMO PASLAUGŲ TEIKĖJAMS IŠDUODAMAIŠ PAŽYMĖJIMAIŠ

1. 13 straipsnyje nurodytų reikalavimų laikymasis turi būti įrodytas įrodymais, kad mokymo paslaugų teikėjai turi tinkamą personalą ir įrangą, ir dirba aplinkoje, tinkamoje vykdyti mokymą, kuris reikalingas gauti ar išlaikyti skrydžių vadovo mokinio licenciją ir skrydžių vadovo licenciją. Mokymo paslaugų teikėjai visų pirma privalo:
 - a) turėti veiksmingą valdymo struktūrą ir pakankamą personalą, turintį atitinkamą kvalifikaciją ir patirtį, kad galėtų teikti mokymo paslaugas pagal šioje direktyvoje nustatytus standartus;
 - b) turėti būtinas priemones, įrangą ir patalpas, atitinkančias siūlomo mokymo tipą;
 - c) pateikti metodiką, kurią jie naudos nustatant mokymo kursų išsamų turinį, organizavimą ir trukmę, padalinio mokymo planus ir padalinio kompetencijos programas; tai apims egzaminavimo ar vertinimo organizavimo metodą. Su pradiniu mokymu susijusio egzaminavimo, įskaitant mokymą naudojant treniruoklius, tikslu turi būti išsamiai nurodomos egzaminuotojų kvalifikacijos;
 - d) pateikti įrodymus apie naudojamą kokybės valdymo sistemą siekiant stebėti sistemų ir procedūrų atitiktį bei tinkamumą, kuri užtikrina, kad teikiamos mokymo paslaugos atitinka šioje Direktyvoje nustatytus standartus.
 - e) įrodyti, kad turi pakankamai lėšų vykdyti mokymą pagal šioje Direktyvoje nustatytus standartus ir kad veikla turi pakankamą draudimo apsaugą, atitinkančią vykdomo mokymo pobūdį.
2. Pažymėjimuose turi būti nurodoma:
 - a) pažymėjimą išdavusi nacionalinė priežiūros institucija;
 - b) pareiškėjas (pavadinimas ir adresas);
 - c) sertifikuojamų paslaugų rūšis;
 - d) pareiškėjo atitikties 1 punkte nustatytiems reikalavimams patvirtinimas;
 - e) pažymėjimo išdavimo data ir galiojimo laikotarpis.